

Luonnonsuojelulain uudistus

Aika: Keskiviikkona 10.11.2021, klo 13 – 16

Paikka: Teams

Kutsutut:	Tarja Haaranen, pj.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
	Esko Hyvärinen, varapj.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
	Aleksi Lehikoinen	Luonnontieteellinen keskusmuseo
	Eero Melantie	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
	Minna Mättö	Kuntaliitto
	Anne Raunio	Suomen ympäristökeskus
	Jari Salila	Oikeusministeriö
	Vilppu Talvitie	Maa- ja metsätalousministeriö
	Tapani Veistola	Suomen luonnonsuojeluliitto
	Leena Kristeri	Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto
	Raija-Leena Ojanen	WWF-Suomi
	Pekka Suomela	EK (Kaivosteollisuus ry)
	Tiina Vuoristo	Metsäteollisuus ry
	Tia Laine-Ylijoki-Laakso	Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto
	Arja Halinen	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
	Pasi Kallio, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
	Läsnä:	
	Leila Suvantola	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
	Pia Kärki	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto

Asialista:

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Tarja Haaranen avasi kokouksen klo 13.00.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Tehtiin edellisen kokouksen pöytäkirjan kohtaan 3 lisäys maa- ja metsätalousministeriön edustajan pyynnöstä. Hän totesi, että selvyiden vuoksi MMM uudistaa lausunnoissaan esittämänsä seikat, koska esitykseen on tehty lausuntokierroksen jälkeen vain vähäisiä muutoksia. Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja muilta osin sellaisenaan.

3. HE:n lukukohtainen käsittely – pykälät ja perustelut (luvut 1, 7-9 ja 14)

Todettiin, että työ jatkuu yhä ja aineistoon voidaan tehdä muutoksia.

Lukuun 1 on tehty täydennyksiä ja tarkennuksia mm. lain määritelmiä koskevaan pykälään (3 §), korjattu saamelaiskulttuurin suojaa koskevaan 6 §:n 2 momentin heikentämiskynnys 1 momenttia vastaavaksi, ja muotoiltu uudelleen varovaisuusperiaatetta koskeva 7 §. Selvilläoloa koskevasta 8 §:stä luovuttaisiin kokonaan.

Maa- ja metsätalousministeriön edustaja ilmoitti, että MMM uudistaa 1 luvun osalta lausunnossaan mainitsemansa seikat.

Pykälään 3 lisättyä luonnon monimuotoisuuden määritelmää kannatettiin laajasti. Saamelaisten oikeuksia koskevaa säännöstä pidettiin muutamassa kommentissa edelleen vaikutuksiltaan epäselvänä. Varovaisuusperiaatteen selkeyttäminen 7 §:n uudella muotoilulla nähtiin hyväksi, mutta osa projektiryhmän jäsenistä suhtautuu varovaisuusperiaatteen sisällyttämiseen lakiin edelleen varauksella. Esitettiin, että perusteluita tulisi edelleen kehittää ja lisäksi esitettiin täsmennystä liittyen perusteluissa mainittua KHO:n päätöstä 2005:42 koskevaan selostukseen.

Selvilläolosta luopumista koskevat näkemykset jakaantuivat voimakkaasti. Osa jäsenistä piti muutosta hyvänä ja osa katsoi sen varsin huonoksi ratkaisuksi. Yhtenä vaihtoehtona esitettiin selvilläoloa koskevaan pykälään voimaantulosäännöstä varautumisen mahdollistamiseksi. Selvilläolon osalta todettiin, että sen poistaminen vie pohjaa myös tietojärjestelmäsäätelyltä ja uhanalaisten luontotyyppien ja lajien huomioonottamisvelvollisuudelta. Toisaalta selvilläolon poistaminen katsottiin perustelluksi, koska sen merkitys ja tulkinta aiheuttaisivat epäselvyyttä.

Luvussa 7 on tarkennettu mm. uhanalaisen luontotyyppin määrittelyä sisällyttämällä 65 §:ään uhanalaisuusarvioinnissa käytettävät uhanalaisuuden määrittelykriteerit. Huomioonottamisvelvollisuutta (66 §) on muutettu viittaamalla selkeämmin muualla lainsäädännössä luontoarvojen turvaamisesta säädettyyn. Suojeltuihin luontotyyppeihin on palautettu vesilakiin esitetyt vedenalaiset luontotyytit. Tiukasti suojeltuja luontotyyppisiä koskevaa pykälää on tarkennettu ja poistettu merkintä tietojärjestelmään tallentamisesta voimaantulon edellytyksenä.

Keskustelussa näkemykset luontotyyppisuojelelun lisäämisestä jakaantuivat edelleen vahvasti. Osa projektiryhmästä korosti luontotyyppisuojelelun luonnonsuojelelun ja myös lajisuojelelun peruskivenä ja kritisoi huomioonottamisvelvoitteen muotoilun muuttamista vähemmän velvoittavaan muotoon. Osa projektiryhmästä katsoi, ettei luontotyyppisuojelelun tulisi voimassa olevaan lakiin nähden lisätä, esittäen mm. että tiukkaan suojeleluun esitetyt luontotyytit siirrettäisiin rajauspäätösmenttelyn piiriin. Uhanalaisuusarvioinnin roolista ja arvioinnin tulosten hyödyntämisestä asetuksen valmistelussa kysyttiin ja todettiin myös, että uhanalaiset luontotyytit tulisi luetella laissa, ei asetuksessa. Uhanalaisuusarviointi toimisi perustana uhanalaisten luontotyyppien määrittelylle asetuksessa, mutta asetukseen ei sellaisenaan vietäisi arvioinnin tuloksia. Nostettiin myös esiin, ettei lain 67 § ole edelleenkaan tarkkarajainen eikä perusteluissa ole avattu rajauspäätöksellä suojeltavan luontotyyppin määrittelyä.

Lukuun 8 on tehty useita teknisiä tarkennuksia ja täsmennyksiä. Huomioinnottamisvelvollisuutta (76 a §) on muutettu luontotyyppipykälää vastaavaan muotoon, viittaamalla selkeämmin muualla lainsäädännössä luontoarvojen turvaamisesta säädettyyn.

Keskustelussa tuotiin esiin mm. eläinten rakentamien pesien suojeluun liittyviä mahdollisia ongelmia ja se, että suuren petolinnun pesäpuu tulisi suojata jo sen ensimmäisestä käyttövuodesta lähtien. Uhanalaisten lajien arviointia, asetuksessa määrittelyä ja oikeusasemaa kommentoitiin vastaavasti kuin uhanalaisia luontotyypppejä. MMM nosti edelleen esiin huolen kesähakkuiden kieltoajatuksesta.

Lukuun 9 on tehty lähinnä teknisiä tarkennuksia. Lukuun esitetään lisättäväksi suoraan säännökset tiettyjen CITES-asetuksen lajien metsästysmuistojen (trofee) maahantuonnin kiellosta, jolloin aiempi asetuksenantovaltuus poistettaisiin.

Kokoelmien vaihtotoimintaan liittyvästä poikkeusluvasta (89 §) luopumista esitettiin sallittavaksi vain Luomukselle. Hallussapidon kiellon suhteesta rangaistussäätelyyn kysyttiin. Todettiin, että vanhojen (ennen 1.1.1997) haltuun saatujen kokoelmien hallussapito ei olisi rangaistavaa, mutta niille tulisi hakea hallussapitolupa. Trofee-kieltoa koskeva ehdotus sai sekä kannatusta että vastustusta.

Lukuun 14 on tehty useita tarkennuksia ja täsmennyksiä. Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus poistettaisiin kotirauhan piiriin tai pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävän tilan osalta. Väliaikaiseen toimenpidekieltoon liittyvästä korvauksesta päättäminen siirrettäisiin korvauksia koskevan 112 §:n mukaisesti Maanmittauslaitoksen ratkaistavaksi. Pakkokeinopykälään sisällytettäisiin itsekriminointisuoja koskeva säännös, ja luontovahinkoa koskeva pykälä siirrettäisiin selkeyden vuoksi pakkokeinopykälän jälkeen. Vireillepano-oikeutta ja menettämisseuraamusta täsmennettäisiin. Merkittävimmät muutokset koskisivat rangaistussäännöksiä, jotka jaettaisiin kahteen pykälään, rikoslain rangaistussäännökset ja luonnonsuojelurikkomus. Luonnonsuojelurikkomusta koskeva voimassa olevan lain mukainen blankorangaistussäännös purettaisiin ja kirjoitettaisiin pykälään auki kaikki rikkomuksina rangaistavat teot, sekä lisättäisiin niitä koskeviin pykäliin maininta rangaistavuudesta.

Todettiin, että ympäristöministeriö selvittää vielä 128 §:ään (toiminta rikosasiassa) liittyvää ilmoituskynnyksen poistoa sisäministeriön kanssa.

4. Ekologista kompensatiota koskevat pykälät (luku 11) sekä eriävä/täydentävät lausuma, (projektiryhmä III).

Siirrettiin käsiteltäväksi seuraavaan kokoukseen.

5. Muut asiat

a. Lausuntokooste

Lausuntokooste on toimitettu tiimeriin. Koosteen pohjalta työstetään lausuntoyhteenvedoa.

b. Liitelakien valmistelutilanne

Siirrettiin käsiteltäväksi seuraavaan kokoukseen.

6. Seuraava kokous

- a. pe 19.11.2021 klo 10-13, teams-kokouksena
- b. ylimääräisen kokouksen tarve (ehdotettu ma 29.11.2021 klo 9-10:30)

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:59.